Боднарчук Оксана Іванівна,
кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри
господарського права та процесу
(ННІ права Університету ДФС України)

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО, ЯК ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ

Налагодження дієвої співпраці між державою та приватним сектором дозволяє успішно реалізовувати програми, які забезпечують досягнення конкретних стратегічних цілей у найбільш короткий термін. З одного боку, співпраця держави та бізнесу дозволяє вирішити завдання соціального значення, а з іншого боку, господарюючі суб'єкти, основною метою діяльності яких є отримання та максимізація прибутку, залучаються для таких цілей підтримкою держави. Взаємодія держави та приватного сектору або іншими словами державно-приватне партнерство не є новим [1, с. 72].

Доречно зазначити, що основу державно-приватного партнерства в Україні становлять: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, а також Закон України «Про державно-приватне партнерство» та інші нормативно-правові акти.

На сьогодні державно-приватне партнерство набуває поширення в Україні. Воно є однією з ефективних засобів взаємодії держави та бізнесу.

В.Г. Варнавський зазначає, що в сучасному розумінні партнерство держави і приватного сектора являє собою інституційний та організаційний альянс між громадською владою і приватним бізнесом з метою реалізації національних і міжнародних, масштабних, суспільно значущих проектів у широкому спектрі діяльності [2].

Ю.А. Халімовський вважає, що державно-приватне партнерство можна визначити, як взаємовигідну співпрацю публічного та приватного суб'єктів для цілей одночасного отримання прибутку і досягнення суспільно корисних цілей у галузях економіки, засноване на з'єднанні грошових та інших вкладів партнерів і тому розподілі ризиків, який допускає часткове звільнення приватного суб'єкта від підприємницьких ризиків [3, с. 25].

Деякі науковці визначають державно-приватне партнерство, як добровільне, публічне, юридично оформлене взаємовигідне співробітництво держави і приватного сектору, засноване на консолідації та об'єднанні ресурсів або інших внесків сторін, поділі в заздалегідь визначених пропорціях прав, обов'язків, ризиків, результатів, а також засноване на врахуванні інтересів сторін і спільної координації зусиль з метою ефективної реалізації в різних галузях проектів, що мають істотне значення для суспільства [4, с. 103].

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» [5] державно-приватне партнерство визначено, як співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державноприватного партнерства, визначеним цим Законом.

Відтак, на підставі вищезазначених визначень, можна виокремити суттєві ознаки державно-приватного партнерства, а саме:

– по-перше, це взаємодія/співпраця/угода/співробітництво держави та приватного партнера;

– по-друге, дана взаємодія повинна бути взаємовигідною (приватний сектор отримує прибуток, держава вирішує суспільно важливі завдання);

– по-третє, проект повинен бути націлений на задоволення потреб суспільства [1, с. 83].

Зокрема, головною метою державно-приватного партнерства є об'єднання державних і приватних ресурсів для їх ефективного використання та досягнення максимальної вигоди від спільної діяльності для всіх сторін партнерства, а також вирішення завдань, поставлених перед державою і приватним сектором. Для кожної сторони вигода від державно-приватного партнерства може бути своя. Для держави таке партнерство може бути інструментом для залучення позабюджетних коштів, отримання соціально-значущого ефекту, зниження безробіття, поліпшення рівня економічних показників тощо. Для приватного сектору – це вилучення прибутку від спільної

діяльності з державою, отримання доступу до об'єктів, що належать державі, або одержання інших вигод – пільг, бюджетних коштів для розвитку бізнесу, подолання бар'єрів для виходу на ринки послуг (робіт) тощо[4, с. 104].

Тому, державно-приватне партнерство має стати ідеологією для взаємодії держави та бізнесу, повинно розглядатися не лише як інвестиційний механізм, але і як ефективна модель управління економікою, яка дозволяє скоротити і оптимізувати витрати бюджету та підвищити якість виконання й управління об'єктом інфраструктури, і відповідно, якість послуг громадянам, що надаються згодом на цій базі. Злиття мотивацій державного та приватного секторів, а також укладання контрактів на конкурсній основі, розширюють можливості для використання новаторських підходів до здійснення державних інфраструктурних проектів на підставі державно-приватного партнерства [6].

Варто зазначити, що світова практика доводить успішну реалізацію проектів державно-приватного партнерства у різних сферах. За даними Національного інституту стратегічних досліджень: Великобританія зосередила проекти державно-приватного партнерства на таких об'єктах інфраструктури, як школи, лікарні, тюрми, оборонні об'єкти та автомобільні дороги; Канада значну кількість проектів державно-приватного партнерства виконує в таких сферах, як енергетика, транспорт, захист довкілля, водопостачання та водовідведення, рекреаційні об'єкти, інформаційні технології, охорона здоров'я, освіта; Греція переважно виконує проекти державно-приватного партнерства у транспортній галузі; Ірландія визначила такі об'єкти державно-приватного партнерства, як: автомобільні дороги та міські транспортні системи; Австралія – в якості пріоритетних напрямків для державно-приватного партнерства визначила транспорт і системи життєзабезпечення міст; Нідерланди – застосовують механізм державно-приватного партнерства у громадському житловому секторі та системах життєзабезпечення міст; Іспанія – реалізує проекти державно-приватного партнерства в будівництві та експлуатації платних автомобільних доріг та систем життєзабезпечення міст; США – переважно виконують проекти державно-приватного партнерства, які об'єднують природоохоронну діяльність, життєзабезпечення сільських населених пунктів. Існує значний досвід реалізації проектів державно-приватного партнерства у сфері

водопостачання та водовідведення, управління твердими побутовими відходами, екотуризму та рекреаційній галузі. Застосування механізму державно-приватного партнерства у сфері освіти та охорони здоров'я знайшло розвиток, насамперед, у Великобританії [1, с. 81].

Отже, із зазначеного вище, можна зробити висновок, що державно-приватне партнерство є ключовим механізмом взаємодії між державою і бізнесом, яке буде сприяти ефективному використанню та досягненню максимальної вигоди від спільної діяльності, як державою так і приватним сектором.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сергієнко Л. В. Взаємодія держави та бізнесу в забезпеченні реалізації державної політики циркулярної економіки. ДонДУУ. Менеджер. 2017. № 1 (74). С. 71–89.

2. Варнавський В. Г. Концептуальные экономические и правовые основы концессионной деятельности: веб-сайт. URL: http://www.Irex.ru/prtss/pub/polemika/13var.

3. Халимовский Ю. А. Государственно-частное партнерство в субъектах РФ. Налоги. 2011. № 14. С. 12–18.

4. Музиченко А. С., Бержанір А. Л. Державно-приватне партнерство як інститут взаємодії влади та бізнесу. Економічний простір. 2013. № 75. С. 100–108.

5. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17 (дата звернення: 01.03. 2020).

6. Питання державно-приватного партнерства як поштовх до економічного розвитку країни: Повідомлення Комітету з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва: веб-сайт. URL: http://www.iportal.rada.gov.ua/news/ Povidomlennya/30915.html.

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
BUNDESFINANZAKADEMIE DES BUNDESMINISTERIUMS DER FINANZEN (DEUTSCHLAND)
UNIWERSYTET WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE (ПОЛЬЩА)

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»
Заснована 2015 року і є продовженням започаткованої 2001 року серії «Митна справа в Україні»

До 100-річчя створення навчального закладу

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції
(25 березня 2020 року)

У двох частинах
Частина 1

Ірпінь
2020

УДК 336.02:34(06)
ББК 65.261.1я431
Ф59

Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права
(протокол № 11 від 11 березня 2020 року)

Редакційна колегія:

Топчій Василь Васильович, доктор юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту права, заслужений юрист України;

Шакірова Олена Вадимівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри фінансового права, заступник директора Навчально-наукового інституту права з наукової роботи та міжнародного співробітництва.

Тези подано в авторській редакції

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.

Ф59 **Фінансова політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки** : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (25 березня 2020 року) : у 2-х ч. Ч. 1. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 344 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 143).

ISBN 978-966-337-572-4

УДК 336.02:34(06)
ББК 65.261.1я431

ISBN 978-966-337-572-4

© Навчально-науковий інститут права Університету ДФС України, 2020

Секція 3. Правове регулювання взаємодії держави та бізнесу

Андросович В. С. Правове регулювання приватизації державних та комунальних підприємств як напрям взаємодії держави та бізнесу 263

Боднарчук О. Г. Законодавче забезпечення розвитку державно-приватного партнерства в Україні як особливої правової форми співпраці держави з приватним бізнесом 267

Боднарчук О. І. Державно-приватне партнерство, як взаємодія держави та бізнесу 272

Ботвінов Р. Г. Контроль у сфері публічних закупівель 276

Брик А. С. Нормативно-правове регулювання державного впливу на господарську діяльність 279

Габрись О. М. Процесуальні помилки при вирішенні податкових спорів 283

Голінщак О. Л. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, форми та критерії 287

Долгий О. О., Долгий А. О., Долгий О. А. Правова підтримка публічного управління протидією корупції як умова розвитку бізнесу та економіки держави 292

Закорецький В. В. Закон України «Про концесію»: переваги та недоліки 296

Кривошея Ю. О. До питання модернізації господарського законодавства 301

Лозюк О. С. Окремі проблеми податкових ризиків у концертній діяльності 305

Максіменцева Н. О. Запровадження плати за користування ділянками нафтогазоносних надр: стимулювання чи штрафні санкції? 308

Минюк О. Ю. Альтернативне врегулювання спорів за допомогою фінансового омбудсмена 312

Никитченко Н. В. До проблеми підготовки корпоративних юристів для потреб економіки 317

Покатаєва О. В. Застосування реєстраторів розрахункових операцій: податкові новації 322